

Rada
Evropské unie

Brusel 11. června 2025
(OR. en)

9236/25

Interinstitucionální spis:
2025/0034(NLE)

RECH 236
COMPET 402

PRÁVNÍ PŘEDPISY A JINÉ AKTY

Předmět: Doporučení Rady o politickém programu Evropského výzkumného
prostoru na období 2025–2027

**DOPORUČENÍ RADY O POLITICKÉM PROGRAMU EVROPSKÉHO VÝZKUMNÉHO
PROSTORU NA OBDOBÍ 2025–2027**

(Text s významem pro EHP)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 ve spojení s čl. 182 odst. 5 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) EU dnes čelí mnoha bezprecedentním výzvám. Celosvětový řád se mění a základy našeho společenského blahobytu a bezpečnosti se otřásají v důsledku turbulentního geopolitického kontextu, rostoucí hospodářské konkurence, nebývale rychlé a transformativní technologické revoluce a změny klimatu a jejích dopadů. Klíčový význam z hlediska snížení zranitelnosti Evropy a uvolnění jejího plného potenciálu v celém Evropském výzkumném prostoru (EVP) mají výzkum a inovace, které navíc hrají zásadní úlohu při posilování udržitelné konkurenceschopnosti, odolnosti společnosti, prosperity a bezpečnosti Evropské unie. Nastala naléhavá potřeba posílit vedoucí postavení a strategickou autonomii Evropy v klíčových technologických oblastech a zároveň zachovat otevřenou ekonomiku.

- (2) Rozvoj EVP je základem naší snahy na tyto výzvy reagovat. Ambice vytvořit EVP jako jednotný trh pro výzkum, technologie a inovace vznikla v roce 2000 a byla zakotvena v Lisabonské smlouvě jako konkrétní cíl EU podle článku 179 Smlouvy o fungování EU. Ačkoli od roku 2022 bylo v rámci prvního politického programu EVP dosaženo významného pokroku, je třeba učinit více pro další rozvoj plně funkčního EVP, v němž se země spojují, aby koordinovaly a zlepšovaly své vnitrostátní politiky a ekosystémy v oblasti výzkumu a inovací, a který umožňuje volný pohyb znalostí, výzkumných pracovníků, inovátorů a technologií. Větší koordinace v rámci celé EU prostřednictvím EVP může pomoci stimulovat investice a reformy, přispět k překlenutí inovační propasti ve vztahu ke globálním konkurentům EU a v rámci EU a hrát zásadní úlohu při podpoře udržitelné konkurenceschopnosti.
- (3) Politický program EVP je klíčem k provádění priorit EVP stanovených v Paktu pro výzkum a inovace v Evropě. Podporuje společné úsilí Evropské komise, členských států a případně přidružených zemí a zúčastněných stran o lepší koordinaci politik v oblasti výzkumu a inovací na všech úrovních. Prohlubuje jejich pocit odpovědnosti a větší angažovanosti a přispívá k práci na konceptu „páté svobody“ – jednotného trhu pro výzkum a inovace. Cílem politického programu EVP pro příští tříletý cyklus (2025–2027) je:
- přispívat ke zvyšování konkurenceschopnosti EU a k zajištění strategické autonomie EU při současném zachování otevřené ekonomiky koordinací specializovaných investic a reforem v oblasti výzkumu a inovací a případně sdružováním zdrojů na vnitrostátní a případně na regionální a unijní úrovni, které jsou k dispozici ve stávajícím víceletém finančním rámci na období 2021–2027;
 - posílit excelenci a dopad EU v oblasti výzkumu a inovací, její celosvětové vedoucí postavení v oblasti vědy a atraktivitu pro talenty z celého světa zefektivněním profesní dráhy ve výzkumu, usnadněním mobility výzkumných pracovníků a sdílení znalostí v celé Evropě a podporou přístupu ke špičkovým infrastrukturám a

- posílit udržitelný rozvoj a společenský dopad EU koordinací úsilí v oblasti výzkumu a inovací při průmyslové transformaci, rozvíjením synergií s dalšími politikami a podporou oběhového a odolnějšího hospodářství.
- (4) EVP dosáhl za posledních 25 let významných úspěchů v klíčových oblastech politiky, jako jsou výzkumné infrastruktury, otevřená věda, mezinárodní spolupráce, genderová rovnost a inkluzivnost v oblasti výzkumu a inovací, společné plánování, kariéra výzkumných pracovníků a jejich mobilita. K těmto úspěchům přispěly mimo jiné akce „Marie Curie-Sklodowska“ (MSCA), v jejichž rámci bylo financováno více než 150 000 vynikajících výzkumných pracovníků, zejména prostřednictvím vynikajících doktorských programů, postdoktorandských stipendií a výměnných pobytů pracovníků v oblasti výzkumu a inovací; síť EURAXESS podpořila více než 2 miliony výzkumných pracovníků v kariérním růstu a mobilitě v celé Evropě a cloud pro otevřenou vědu poskytuje bezproblémový přístup ke kvalitním datům a digitálním službám a zároveň podporuje spolupráci napříč hranicemi a obory.
- (5) V roce 2021 se členské státy a Komise dohodly na nové vizi a politickém rámci pro EVP, které jsou stanoveny v Paktu pro výzkum a inovace¹ a v závěrech Rady o řízení EVP v budoucnosti². Tato dlouhodobá vize stanoví společné hodnoty a zásady pro řízení výzkumu a inovací a určuje priority pro společnou činnost. Členské státy v tomto paktu znovu potvrdily svůj závazek spolupracovat na dosahování cílů EVP, aby podpořily spolupráci a koordinaci svých politik v oblasti výzkumu a inovací a snížily roztržitost v Evropě v oblasti vědeckého výzkumu, technologií a inovací. V závěrech Rady z roku 2024 o zvýšení konkurenceschopnosti EU, posílení EVP a překonání jeho roztržitosti³ členské státy rovněž zdůraznily, že je nezbytné pokračovat v budování a posilování ekosystémů výzkumu a inovací, a zopakovaly, že je zapotřebí lepší koordinace a sladění plánování a provádění politik EU a členských států.

¹ Doporučení Rady (EU) 2021/2122 ze dne 26. listopadu 2021 o Paktu pro výzkum a inovace v Evropě (Úř. věst. L 431, 2.12.2021, s. 1).

² Dokument 14308/21.

³ Dokument 16179/24.

- (6) První politický program EVP na období 2022–2024 vytvořil pevný základ pro dosažení cílů EVP. Převedl prioritní oblasti Paktu pro výzkum a inovace na soubor konkrétních opatření. Komise, členské státy, přidružené země programu Horizont Evropa a zúčastněné strany na úrovni EU společně provedly 17 opatření. Důležitou roli v rámci tohoto nového řízení hraje z hlediska provádění ERA a jeho opatření fórum EVP a jeho podskupiny. Poskytují účinný rámec pro spolupráci mezi Komisí, členskými státy, přidruženými zeměmi a příslušnými zúčastněnými stranami v rámci inkluzivního a participativního přístupu. To podporuje inovativní strategie a společnou odpovědnost za politiky, které mají posílit evropský ekosystém výzkumu a inovací. Výbor pro Evropský výzkumný prostor a inovace (ERAC)⁴ jako společný poradní výbor pro strategickou politiku na vysoké úrovni poskytuje Radě, Komisi a členským státům včasné poradenství ohledně strategických politických otázek v oblasti výzkumu a inovací, včetně strategické politické orientace a budoucích trendů, které vyžadují zdokonalení unijních a vnitrostátních politik v oblasti výzkumu a inovací, včetně politik regionálních, a to i pokud jde o stávající a příští rámcový program Unie pro výzkum a inovace a další relevantní iniciativy Unie zaměřené na výzkum a inovace.

⁴ Rozhodnutí Rady (EU) 2021/2241 ze dne 13. prosince 2021 o složení a mandátu Výboru pro Evropský výzkumný prostor a inovace (ERAC) (Úř. věst. L 450, 16.12.2021, s. 143).

- (7) Komise ve sdělení „Provádění Evropského výzkumného prostoru v roce 2024“⁵ vyzdvihla úspěchy politického programu EVP na období 2022–2024 a nového řízení. Mezi úspěchy při řešení řady potřeb v oblasti výzkumu a inovací v celé Evropě v rámci prvního politického programu EVP na období 2022–2024 patří například: 1) vytvoření Koalice pro reformu hodnocení výzkumu (Coalition for Advancing Research Assessment, CoARA), 2) zveřejnění „Kodexu chování s nulovou tolerancí pro potírání genderově podmíněného násilí v systému výzkumu a inovací EU“, 3) úspěšné vedení zcela prvního mnohostranného dialogu o zásadách a hodnotách mezinárodní spolupráce v oblasti výzkumu a inovací a přijetí ministerského prohlášení, 4) vytvoření evropského rámce pro přilákání a udržení výzkumných, inovačních a podnikatelských talentů v Evropě a zřízení Střediska pro sledování profesních drah ve výzkumu a inovacích, 5) stimulace transformace v oblasti zelené energie prostřednictvím realizace strategického programu pro výzkum a inovace v rámci pilotního projektu EVP pro zelený vodík, 6) posílení a uznání významu schopností v oblasti řízení výzkumu a 7) vytvoření nového rámce pro sledování a hodnocení EVP.

⁵ COM (2024) 490 final.

- (8) Druhý politický program EVP na období 2025–2027 vychází z tohoto přístupu a je navržen tak, aby pomohl posílit vnitrostátní systémy výzkumu a inovací a řešit složité globální výzvy, jimž Evropa čelí. Na základě prioritních oblastí Paktu pro výzkum a inovace pro společnou akci a výsledků provádění prvního politického programu EVP na období 2022–2024 stanovuje 11 strukturálních dlouhodobých politik EVP a osm konkrétních opatření v rámci EVP, jak jsou vymezeny v prvním bodě tohoto doporučení. Ty jsou výsledkem rozsáhlého procesu spoluvytváření v rámci fóra EVP, který se zaměřil na obsah strukturálních politik EVP a opatření v rámci EVP. Výbor ERAC k tomu přispěl včasným strategickým poradenstvím ohledně potřeby politického narativu EVP, struktury politického programu EVP na období 2025–2027, zajištění závazku alespoň poloviny členských států k provádění programu a potřeby lépe informovat o svých ambicích, cílech a prioritách. Cílem je zahájit jeho realizaci v roce 2025. Politický program EVP na období 2025–2027 zajišťuje kontinuitu probíhajících politik v rámci prvního programu, řeší hlavní dlouhodobé cíle EVP a je dostatečně flexibilní, aby mohl reagovat na nové strategické potřeby. Měl by zvýšit viditelnost a povědomí o EVP, jeho cílech a opatřeních.

DOPORUČUJE TYTO KROKY:

1. Členské státy přijmou politický program EVP na období 2025–2027, který zahrnuje 11 strukturálních politik EVP a 8 opatření v rámci EVP. Strukturální politiky EVP jsou dlouhodobější činnosti zakotvené ve vnitrostátních a evropských politikách a systémech výzkumu a inovací, které vyžadují úsilí nad rámec tříletého cyklu politického programu EVP. Mají tříletý pracovní plán, který má zajistit provádění opatření k dosažení očekávaného dlouhodobějšího dopadu. Opatření v rámci EVP jsou konkrétní, politicky orientovaná a zaměřená na cíle tak, aby poskytovala EU, členským státům, přidruženým zemím a zúčastněným stranám podstatnou přidanou hodnotu, a mají být dokončena v rámci tříletého politického programu EVP. Všechny návrhy strukturálních politik a opatření v rámci EVP na období 2025–2027 jsou podrobněji popsány v příloze.

2. Členské státy provádějí strukturální politiky a opatření stanovená v politickém programu EVP na období 2025–2027 dobrovolně a na základě zásady proměnné geometrie s Komisí a případně v koordinaci s přidruženými zeměmi a zúčastněnými stranami v souladu se čtyřmi prioritními oblastmi pro společnou akci určenými v Paktu pro výzkum a inovace. Tyto strukturální politiky a opatření se zaměřují na to, aby i) přinášely jasnou přidanou hodnotu na vnitrostátní a evropské úrovni, ii) vytvářely dopad tím, že do tří let přinesou konkrétní výsledky a hmatatelné výstupy, iii) vycházely z neustálého spoluvytváření mezi členskými státy, Komisí a případně přidruženými zeměmi a zúčastněnými stranami, iv) byly samostatné s jednou hlavní činností a v) byly prováděny dobrovolně a v rámci proměnné geometrie umožňující flexibilitu rozsahu, ve kterém se mohou zapojit jednotlivé země. Strukturální politiky a opatření v rámci EVP by měly zajistit účast alespoň poloviny členských států na jejich provádění.
3. Strukturální politiky a opatření v rámci EVP uvedené podle prioritních oblastí stanovených v Paktu pro výzkum a inovace v Evropě jsou tyto:

PRIORITNÍ OBLAST 1: PROHLoubENÍ SKUTEČNĚ FUNKČNÍHO VNITRNÍHO TRHU ZNALOSTÍ

Zásadní význam pro vybudování účinnějšího a inkluzivnějšího evropského systému výzkumu a inovací má účinný, efektivní a dobře fungující vnitřní trh znalostí založený na volném pohybu výzkumných pracovníků, znalostí a dat, jakož i na cirkulaci mozků. Zajišťuje efektivní využívání úsilí a investic a vytváří kritické množství potřebné k dosažení účinnosti. Pro posílení konkurenceschopnosti EU je nezbytné upevnit její mezinárodní postavení a vedoucí postavení v oblasti vědy prováděním průkopnického výzkumu a inovací v celém řetězci výzkumu a inovací, včetně základní a aplikované vědy, a zvýšením atraktivity EU pro talenty z celého světa, udržením talentů v rámci EU a překonáním roztržičnosti EVP.

Komise a členské státy budou případně v koordinaci s přidruženými zeměmi a organizacemi zúčastněných stran na této prioritě nadále pracovat prostřednictvím následujících strukturálních politik EVP:

- umožnění otevřené vědy pomocí sdílení a opakovaného použití dat, mimo jiné prostřednictvím evropského cloudu pro otevřenou vědu (EOSC);
- posílení udržitelnosti, dostupnosti a odolnosti výzkumných infrastruktur v EVP;
- posílení genderové rovnosti a inkluzivnosti v EVP, zejména prostřednictvím meziodvětvového přístupu;
- zatraktivnění a zvýšení udržitelnosti kariéry ve výzkumu a podpora mobility;
- reforma hodnocení výzkumu;
- rozšiřování kapacit a činností v oblasti zhodnocování poznatků;
- uplatňování globálního přístupu k výzkumu a inovacím.

Pro příští tři roky jsou navržena následující opatření v rámci EVP:

- uplatňování rovnosti v otevřené vědě;
- podpora evropského ekosystému vědy pro politiku (S4P);
- usnadnění a urychlení odpovědného využívání umělé inteligence ve vědě v EU;
- posílení bezpečnosti výzkumu.

PRIORITNÍ OBLAST 2: SPOLEČNĚ SE ZAČÍT ZABÝVAT EKOLOGICKOU A DIGITÁLNÍ TRANSFORMACÍ A DALŠÍMI VÝZVAMI S DOPADEM NA SPOLEČNOST A ZVÝŠIT ZAPOJENÍ SPOLEČNOSTI V EVP

Aby mohl EVP přispívat ke zvyšování konkurenceschopnosti, zlepšení kvality života lidí v EU a řešení společenských výzev, jako je například ekologická a digitální transformace, měl by vytvářet synergie s dalšími politikami s cílem rozvíjet holistické přístupy. Investice do výzkumu a inovací by měly přinést cenné výsledky, které bude možno využít a zavést na trhu, a měly by posílit vědecký pokrok a dopad při řešení společenských potřeb.

Základními přístupy určenými k řešení této prioritní oblasti jsou následující strukturální politiky EVP:

- učinit ze strategického plánu pro energetické technologie (SET) klíčovou tematickou složku EVP;
- zlepšit propojení mezi výzkumem a inovacemi a vysokoškolským vzděláváním v rámci EVP a plně využít potenciál evropských ekosystémů výzkumu a inovací;
- zvyšovat důvěru ve vědu prostřednictvím účasti občanů, jejich zapojení a komunikace o vědě.

Pro příští tři roky jsou navržena následující opatření v rámci EVP:

- urychlení investic do výzkumu a inovací pro průmyslovou transformaci a konkurenceschopnou udržitelnost Evropy;
- urychlení metodik nového přístupu s cílem dosáhnout pokroku v biomedicínském výzkumu a testování léčivých přípravků a zdravotnických prostředků;
- rozvoj soudržného a koordinovaného rámce pro evropský přístup k integritě a etice v oblasti výzkumu a inovací tváří v tvář novým výzvám.

PRIORITNÍ OBLAST 3: ROZŠÍŘENÍ PŘÍSTUPU K EXCELENCI VÝZKUMU A INOVACÍ V CELÉ UNII
A POSÍLENÍ PROPOJENÍ MEZI INOVAČNÍMI EKOSYSTÉMY V CELÉ UNII

Excellence ve výzkumu se týká celé Evropy napříč všemi věkovými kategoriemi, obory a odvětvími. Dosud není využíván její plný potenciál kvůli významným rozdílům v příležitostech pro výzkumné pracovníky a inovátory v rámci EVP.

Základním přístupem určeným k řešení této prioritní oblasti je následující strukturální politika EVP:

- zlepšit přístup EU k excelenci.

Pro příští tři roky je navrženo následující opatření v rámci EVP:

- posílit výzkum a inovace: nová éra v řízení výzkumu.

PRIORITNÍ OBLAST 4: POKRAČOVÁNÍ VE VZÁJEMNĚ SLADĚNÝCH INVESTICÍCH DO VÝZKUMU
A INOVACÍ A REFORMÁCH VÝZKUMU A INOVACÍ

Vzhledem k tomu, že se EU zaměřuje na klíčové oblasti budoucí konkurenceschopnosti, udržitelnosti a blahobytu, bylo by kontraproduktivní zdvojit, nahrazovat nebo tříštit investice a iniciativy v oblasti výzkumu a inovací. Nadnárodní spolupráce zvyšuje efektivitu tím, že sdružuje zdroje s cílem dosáhnout kritického množství a zvýšit účinky šíření znalostí, a podpořit tak výzkum a inovace. Zajištění efektivity a dopadu těchto investic bude v některých případech vyžadovat také navrhování, provádění a monitorování strukturálních reforem vnitrostátních systémů výzkumu a vývoje. Cílem těchto reforem je posílit vědeckou excelenci, zavést kulturu zhodnocení výsledků výzkumu, posílit vazby mezi vědou a podniky a lépe zaměřit politiky na podporu inovací v podnicích.

V rámci tohoto cíle není navržena žádná konkrétní strukturální politika ani žádné opatření v rámci EVP. Evropská komise a členské státy jsou však i nadále odhodlány úzce spolupracovat s využitím souboru stávajících nástrojů. Konkrétněji se očekává, že provádění opatření v oblasti výzkumu a inovací v rámci Nástroje EU pro oživení a odolnost posílí vnitrostátní kapacitu v oblasti výzkumu a inovací, a to zejména v zemích, které nadále zaostávají.

Evropská komise provádí v rámci evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik hloubkovou analýzu vnitrostátních systémů výzkumu a inovací a vydává doporučení pro jednotlivé země, jak zvýšit inovační potenciál příslušné země. Poté Komise sleduje politické reakce členských států, aby posoudila pokrok při odstraňování zjištěných nedostatků v oblasti výzkumu a inovací. Členské státy a případně přidružené země mohou na podporu svého úsilí o zlepšení svých systémů výzkumu a inovací prostřednictvím reformy získat odbornou podporu z nástroje na podporu politik v rámci programu Horizont, který se ukázal jako velmi přínosný při zlepšování tvorby politik a určování způsobů reformy, a v rámci dvoustranného posíleného politického dialogu s členskými státy a případně s přidruženými zeměmi o společně dohodnutých tématech v oblasti výzkumu a inovací.

4. Jako ústřední mechanismus řízení EVP by měl být zachován zavedený rámec spolupráce v rámci výboru ERAC, který poskytuje jasné strategické poradenství a směry v oblasti výzkumu a inovací, a v rámci fóra EVP, které je odpovědné za posílení koordinace za účelem účinného provádění politického programu EVP. Provádění příštího politického programu EVP na období 2025–2027 by mělo být i nadále inkluzivní a transparentní snahou na všech úrovních správy s cílem podporovat spoluvytváření tohoto programu a pocit odpovědnosti za něj. Fórum EVP by mělo i nadále určovat nové výzvy, které se objevují mimo oblast činností politického programu EVP na období 2025–2027, vyžadují spolupráci mezi zeměmi a jsou zahrnuty v Paktu pro výzkum a inovace, jako jsou například následná opatření týkající se svobody vědeckého výzkumu a posílení vedoucího postavení Evropy v oblasti vědy.

5. Strukturální politiky a opatření v rámci EVP by měly být prováděny členskými státy dobrovolně a na základě zásady proměnné geometrie v souladu s odstavcem 2 tohoto doporučení. Členskými státy se doporučuje, aby v zájmu podpory provádění politického programu EVP na období 2025–2027 zapojily své regiony a vnitrostátní zúčastněné strany. Koordinované provádění by mělo zajistit aktivní a široké zapojení zúčastněných stran na úrovni EU v rámci celého spektra od výzkumu až po inovace a zavádění na trh. Je třeba přezkoumat kategorie zúčastněných stran ve fóru EVP s cílem prozkoumat optimální zastoupení všech jednotlivých zájmů, zejména soukromého sektoru a občanské společnosti.
6. Členské státy a Evropská komise by měly i nadále podporovat plné zapojení zemí přidružených k programu Horizont Evropa a zastřešujících organizací zúčastněných stran na úrovni EU do provádění politického programu EVP na období 2025–2027.
7. Investice do výzkumu a inovací v EU nesplňují očekávání a i nadále zůstávají pod úrovní investic mnoha světových konkurentů EU. EU v současné době vynakládá na výzkum a vývoj přibližně 2,3 % svého HDP, což je mnohem méně než 3% cíl pro výzkum a vývoj stanovený v roce 2002 v barcelonském prohlášení. Pro splnění mnohostranného úkolu, kterým je dosažení cíle 3 % HDP, je zapotřebí obnovit politický závazek zvýšit míru veřejných a soukromých investic do výzkumu a vývoje v rámci dostupných prostředků. Další reformy jsou zapotřebí rovněž ke zlepšení vnitrostátních ekosystémů výzkumu a inovací a k maximalizaci dopadu zvýšení investic do výzkumu a inovací. Kromě prioritní oblasti Paktu pro výzkum a inovace „Pokračování ve vzájemně sladěných investicích do výzkumu a inovací a reformách výzkumu a inovací“ by členské státy a Komise měly pokračovat v úsilí i v tomto směru.

8. Evropská komise by měla pokračovat v provádění mechanismu monitorování EVP, který je nastíněn v Paktu pro výzkum a inovace v Evropě a podrobně popsán v „Rámci pro budoucí mechanismus monitorování EVP“, který Komise předložila Radě dne 10. června 2022⁶. Mechanismus monitorování EVP bude hodnotit pokrok při plnění priorit EVP definovaných v Paktu pro výzkum a inovace. Mechanismus monitorování EVP by měl zahrnovat:

- 1) pravidelně aktualizovaný přehled výsledků EVP pro účely monitorování pokroku při plnění cílů EVP na unijní i vnitrostátní úrovni;
- 2) monitorovací zprávu o EVP za tříleté období, kterou předkládá Komise Radě s cílem přezkoumat provádění politického programu EVP;
- 3) zprávy o stavu EVP v jednotlivých zemích za tříleté období, v nichž se přezkoumává pokrok zemí při provádění politického programu EVP, přičemž se zajistí, aby to pro členské státy nepředstavovalo žádnou další administrativní zátěž.

Členské státy by měly pokračovat ve výměně informací o EVP, zejména poskytováním údajů a informací prostřednictvím politické platformy EVP. Členské státy by rovněž měly podporovat provádění strukturálních politik a opatření v rámci EVP a relevantních výsledků EVP ve svých zemích, přičemž by měly využívat dostupnou podporu.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně

⁶ Dokument 9578/22.

PŘÍLOHA

Podrobné vysvětlení strukturálních politik a opatření v rámci EVP

Návrhy strukturálních politik a opatření v rámci EVP jsou podrobněji popsány v následujícím pořadí. Pokud *tyto politiky a opatření vedou k požadavkům na financování z rozpočtu EU, je toto financování omezeno na dostupné prostředky v rámci stávajícího víceletého finančního rámce na období 2021–2027.*

Strukturální politiky EVP

- umožnění otevřené vědy pomocí sdílení a opakovaného použití dat, mimo jiné prostřednictvím evropského cloudu pro otevřenou vědu (EOSC)
- posílení udržitelnosti, dostupnosti a odolnosti výzkumných infrastruktur v EVP
- posílení genderové rovnosti a inkluzivnosti v EVP, zejména prostřednictvím meziodvětvového přístupu
- zatraktivnění a zvýšení udržitelnosti kariéry ve výzkumu a podpora mobility
- reforma hodnocení výzkumu
- rozšiřování kapacit a činností v oblasti zhodnocování poznatků
- uplatňování globálního přístupu k výzkumu a inovacím
- vytvoření strategického plánu pro energetické technologie (SET) jako klíčové tematické složky EVP
- zlepšení propojení mezi výzkumem a inovacemi a vysokoškolským vzděláváním v rámci EVP a plné využití potenciálu evropských ekosystémů výzkumu a inovací

- zvýšení důvěry ve vědu prostřednictvím účasti občanů, jejich zapojení a komunikace o vědě
- zlepšení přístupu EU k excelenci

Opatření v rámci EVP

- uplatňování rovnosti v otevřené vědě
- rozvoj evropského ekosystému vědy pro politiku (S4P)
- usnadnění a urychlení odpovědného využívání umělé inteligence ve vědě v EU
- posílení bezpečnosti výzkumu
- urychlení investic do výzkumu a inovací v zájmu průmyslové transformace a konkurenceschopné udržitelnosti Evropy
- urychlení metodik nového přístupu s cílem dosáhnout pokroku v biomedicinském výzkumu a testování léčivých přípravků a zdravotnických prostředků
- vytvoření soudržného a koordinovaného rámce pro evropský přístup k integritě a etice v oblasti výzkumu a inovací tváří v tvář novým výzvám
- posílení výzkumu a inovací: nová éra v řízení výzkumu

Strukturální politiky EVP

1. UMOŽNĚNÍ OTEVŘENÉ VĚDY POMOCÍ SDÍLENÍ A OPAKOVANÉHO POUŽITÍ DAT, MIMO JINÉ PROSTŘEDNICTVÍM EVROPSKÉHO CLOUDU PRO OTEVŘENOU VĚDU (EOSC)

Cíle

- jsou odměňovány a vyučovány postupy a dovednosti otevřené vědy a stávají se „novou normou“;

- normy, nástroje a služby umožňují výzkumným pracovníkům vyhledávat, zpřístupňovat, znovu používat a kombinovat výsledky;
- je zavedena a udržována sjednocená infrastruktura řízená komunitou, která umožňuje otevřené sdílení vědeckých výsledků;
- Evropa je v čele sítě výzkumných dat FAIR⁷ se zavedenými vazbami na další datové prostory;
- výzkumným pracovníkům jsou poskytovány lepší právní podmínky a zdroje pro přístup k výsledkům výzkumu financovaného z veřejných zdrojů a jejich opětovné použití a pro využívání publikací a dat pro vědecké účely.

Popis

Cílem této strukturální politiky je dosáhnout zásadní změny výzkumných komunit a výzkumných infrastruktur v celé Evropě. Bude usilovat o vytvoření lepšího právního rámce EU pro otevřené sdílení a spolehlivé opakované použití výzkumných dat a dalších digitálních výzkumných objektů používaných a vytvářených během celého životního cyklu výzkumu a pro bezproblémový přístup k těmto datům a objektům. Příklady činností:

- podporovat využívání uzlu EU evropského cloudu pro otevřenou vědu evropskou výzkumnou komunitou;
- podporovat rozšíření federace EOSC o několik uzlů a zajistit její škálovatelnost prostřednictvím společných norem a zásad používání federace EOSC od roku 2025;
- vést další konzultace se zúčastněnými stranami a shromažďovat další důkazy o určených možnostech politiky s cílem zajistit, aby byl legislativní a regulační rámec EU pro autorská práva a údaje vhodný pro účely výzkumu;
- rozšířit monitorovací rámec evropského cloudu pro otevřenou vědu o nejmodernější metodiky pro hodnocení dopadu souvisejících politik a postupů.

⁷ Dohledatelná, přístupná, interoperabilní a opakovaně použitelná.

Očekávané výsledky

- vytvořit vysoce hodnotnou federaci evropského cloudu pro otevřenou vědu a zvýšit její využívání;
- zvýšit množství a produktivitu výzkumných dat FAIR v Evropě;
- identifikovat oblasti pro opatření a iniciativy s cílem umožnit vytvoření rámce EU pro autorská práva a údaje, který bude vhodný pro účely výzkumu;
- vyhodnotit dopad politik a postupů v oblasti otevřené vědy na základě zpravodajské platformy pro politiku v oblasti otevřené vědy.

2. POSÍLENÍ UDRŽITELNOSTI, DOSTUPNOSTI A ODOLNOSTI VÝZKUMNÝCH INFRASTRUKTUR v EVP

Cíle

- posílené služby výzkumné infrastruktury lépe přizpůsobené potřebám uživatelů v kontextu současných i nových vědeckých, technologických a inovačních výzev a priorit politiky EU;
- posílený evropský ekosystém výzkumné infrastruktury, a to i prostřednictvím konsolidace stávající výzkumné infrastruktury a identifikace nových projektů výzkumné infrastruktury, které zaplní mezery;
- vytvoření integrovanějších a udržitelnějších systémů pro posílení přístupu k výzkumné infrastruktuře a jejím službám, zejména pro výzkumné pracovníky a inovátory z celého EVP;
- větší dopad na výzkum a společnost a posílení spolupráce s průmyslem;
- vytvoření lepších vazeb a případně interoperability mezi různými druhy infrastruktur (výzkumné infrastruktury, technologické infrastruktury, elektronické infrastruktury, datové infrastruktury);
- dosažení většího zapojení zúčastněných stran do činností v oblasti výzkumné infrastruktury.

Popis

Tato strukturální politika zajišťuje otevřenost, dostupnost a bezpečnost udržitelných výzkumných infrastruktur světové úrovně pro výzkumné pracovníky a inovátory v celém EVP, dále rozvíjí a upevňuje výzkumné infrastruktury, jejich integrační funkci v rámci ekosystému výzkumu a inovací a jejich potenciál pro řešení priorit EU. Dlouhodobá strategie zefektivní prostředí výzkumných infrastruktur a identifikuje a upřednostní služby a technologie v oblasti výzkumných infrastruktur, které jsou nezbytné pro zvýšení konkurenceschopnosti a strategické autonomie EU v oblasti vědy a techniky a její schopnosti řešit společenské výzvy.

- vypracování dlouhodobé strategie v oblasti výzkumných infrastruktur;
- provádění jasného monitorování výkonnosti jednotlivých výzkumných infrastruktur;
- provedení jasné analýzy finanční podpory výzkumných infrastruktur;
- provedení strategické analýzy prostředí pro výzkumné infrastruktury v Evropě.

Očekávané výsledky

- **Z dlouhodobých a opakujících se činností:** (1) Dlouhodobá strategie EU pro výzkumné infrastruktury včetně nového strategického přístupu k podpoře výzkumných infrastruktur ze strany EU; (2) plán ESFRI do roku 2026 a klíčové prvky pro analýzu prostředí do roku 2028, (3) monitorování ukazatelů ESFRI; (4) zapojení zúčastněných stran (zprávy o akcích/aktivitách).
- **Z krátkodobých aktivit, zprávy s doporučeními týkajícími se:** (1) financování včetně synergií s vnitrostátním a regionálním financováním, EU a dalšími zdroji, (2) mezinárodní spolupráce s ohledem na aspekty bezpečnosti výzkumu; (3) posouzení dopadů plánu ESFRI; (4) odolnosti a ekologizace evropských výzkumných infrastruktur; (5) dalšího posílení konsorcií ERIC jako součásti ekosystému výzkumné infrastruktury.

3. POSÍLENÍ GENDEROVÉ ROVNOSTI A INKLUZIVNOSTI V EVP, ZEJMÉNA PROSTŘEDNICTVÍM MEZIODVĚTVOVÉHO PŘÍSTUPU

Cíle

- prohloubit politický dialog a koordinaci politik a opatření mezi členskými státy a případně mezi přidruženými zeměmi a zúčastněnými stranami týkajícími se genderové rovnosti a inkluzivnosti, zejména prostřednictvím meziodvětvového přístupu, v oblasti výzkumu a inovací včetně institucionálních/strukturálních změn prostřednictvím inkluzivních plánů genderové rovnosti, začlenění genderového rozměru do obsahu výzkumu a inovací, ukončení genderově podmíněného násilí a rozvoj genderového rozpočtování;
- prosazovat genderovou rovnost a inkluzivnost, zejména prostřednictvím meziodvětvového přístupu, v oblasti výzkumu a inovací prostřednictvím využívání a zdokonalování stávajících doporučení a nástrojů;
- zlepšit sběr dat, monitorování a hodnocení ohledně genderové rovnosti a inkluzivnosti, zejména prostřednictvím meziodvětvového přístupu, v oblasti výzkumu a inovací s cílem identifikovat úspěšné postupy a výzvy a případné nedostatky, které by měly být řešeny budoucími politikami a opatřeními;
- snížit geografické rozdíly v řešení genderové rovnosti a inkluzivnosti, zejména prostřednictvím meziodvětvového přístupu, mezi členskými státy a případně mezi přidruženými zeměmi;
- dosáhnout vyšší míry účasti žen a nedostatečně zastoupených výzkumných pracovníků, zlepšit kvalitu pracovních (a studijních) podmínek při zajištění genderové rovnosti, genderové vyváženosti, rovných příležitostí a inkluzivnosti pro výzkumné pracovníky ze všech prostředí včetně spravedlivějšího náboru nedostatečně zastoupených a marginalizovaných skupin, povyšování a přidělování rozpočtu, dostupnosti opatření pro sladění pracovního a soukromého života, bezpečnějšího prostředí bez genderově podmíněného násilí, lepší genderové vyváženosti v rozhodovacích pozicích a objektivních a kvalitnějších výstupů výzkumu a inovací.

Popis

Tato strukturální politika zlepší kvalitu a společenskou relevantnost výzkumu a inovací, pomůže přilákat do evropského systému výzkumu a inovací více různorodých talentů a udržet je v něm, pomůže zajistit, aby každý mohl maximálně využívat svůj potenciál, a prokáže, že EU je i nadále odhodlána zaujímat vedoucí postavení na mezinárodní úrovni při zajišťování genderové rovnosti a inkluzivnosti, zejména prostřednictvím meziodvětvového přístupu, v oblasti výzkumu a inovací.

Očekávané výsledky

- navrhnout přístup k monitorování a hodnocení pro účinné provádění inkluzivních plánů GEP;
- vypracovat pokyny pro uplatňování meziodvětvového přístupu v rámci politiky v oblasti výzkumu a inovací, včetně shromažďování, výběru a analýzy ukazatelů;
- navrhnout přístup k monitorování a hodnocení, který by zvýšil využívání začlenění genderového rozměru do obsahu výzkumu a inovací;
- posílený mechanismus začleňování genderového hlediska za účelem synergií s dalšími opatřeními v rámci EVP na unijní a vnitrostátní úrovni;
- provádět kodex chování v oblasti genderově podmíněného násilí v oblasti výzkumu a inovací, který byl vypracován v rámci opatření č. 5 politického programu EVP na období 2022–2024;
- zásady vypracované pro genderové rozpočtování a sledování výdajů v oblasti výzkumu a inovací.

4. ZATRAKTIVNĚNÍ A ZVÝŠENÍ UDRŽITELNOSTI KARIÉRY VE VÝZKUMU A PODPORA MOBILITY

Cíle

- podporovat uznávání výzkumných profesí a interoperabilitu a srovnatelnost kariér ve výzkumu v různých odvětvích a členských státech v souladu s doporučením Rady o evropském rámci pro přilákání a udržení výzkumných, inovačních a podnikatelských talentů v Evropě;
- zlepšit nábor a pracovní podmínky včetně aspektů souvisejících s otevřeným a transparentním nábořem založeným na výsledcích (OTM-R);
- posílit dovednosti výzkumných pracovníků s cílem podpořit meziodvětvovou a mezioborovou kariéru;
- podporovat lepší kariérní rozvoj a postup a utvářet nové investiční cesty s cílem snížit nejistotu a rozšířit spektrum kariérních příležitostí;
- usilovat o vyváženější pohyb talentů včetně meziodvětvových toků;
- zajistit efektivní a spolehlivé údaje ze Střediska pro sledování kariéry v oblasti výzkumu a inovací (ReICO);
- vytvářet synergie s dalšími souvisejícími politickými opatřeními v oblasti EVP a souvisejícími současnými a budoucími iniciativami EU, zejména těmi, které podporují mobilitu výzkumných pracovníků v rámci Evropy, jako je například balíček Komise týkající se mobility talentů a dovedností.

Popis

Cílem strukturální politiky je zvýšit atraktivitu a udržitelnost kariéry výzkumných pracovníků v Evropě, a to podporou společného provádění všech opatření vyplývajících z opatření č. 4 politického programu EVP na období 2022–2024 ze strany EU, členských států a případně přidružených zemí a zúčastněných stran a monitorováním výsledků provádění těchto iniciativ a reforem v praxi. Toto opatření bude zahrnovat výměnu osvědčených postupů, vypracování pokynů a doporučení a příspěvek ke konsolidaci Střediska pro sledování kariéry v oblasti výzkumu a inovací (ReICO).

Očekávané výsledky

- společné vytvořené pokyny pro provádění doporučení Rady o evropském rámci pro přilákání a udržení výzkumných, inovačních a podnikatelských talentů v Evropě, pro kvalitnější pracovní místa a lépe fungující trh práce ve výzkumu;
- komunita odborníků z praxe pro sdílení zkušeností a posílení kariéry v oblasti výzkumu na evropské, vnitrostátní a regionální úrovni a na úrovni organizací;
- konsolidované středisko ReICO se zapojením relevantních aktérů mimo komunitu v oblasti výzkumu a inovací a společné odstraňování nedostatků;
- doporučení pro lepší profesní rozvoj a kariérní postup včetně evropských modelů, jako je postup jmenování na stálé pracovní místo, a souvisejících mechanismů hodnocení a financování;
- spoluvytvářené investiční cesty, spojování a koordinace sil a společné navrhování iniciativ s cílem snížit nejistotu a usnadnit kariérní cesty k neakademickým kariérám v oblasti výzkumu.

5. REFORMA HODNOCENÍ VÝZKUMU

Cíle

- provést institucionální změny s cílem zlepšit hodnocení výzkumu;
- měřit úroveň pokroku dosaženého při reformách hodnocení výzkumu;
- zvyšovat znalosti a povědomí o reformách;
- identifikovat nedostatky v reformách, veškeré omezující nebo blokující faktory a další potřebná opatření;
- v konečném důsledku přispět ke zvýšení kvality, výkonnosti a dopadu výzkumu, a tím i k zatraktivnění kariéry v oblasti výzkumu.

Popis

Současný způsob hodnocení výzkumných projektů, výzkumných pracovníků, výzkumných jednotek a výzkumných institucí je stále do značné míry založen na omezeném souboru výstupů a činností v oblasti výzkumu, především na publikacích, a převládá v něm nevhodné používání některých ukazatelů a metod, jimiž se hodnotí kvalita, výkonnost a dopad výzkumu.

- identifikace a široké sdílení osvědčených postupů, souborů nástrojů a doporučení pro hodnocení výzkumu;
- pořádání mezinárodních dialogů, akcí zaměřených na šíření informací a vzájemné učení ze strany Komise, Koalice pro podporu hodnocení výzkumu (Coalition for Advancing Research Assessment, CoARA) a členských států;
- provádění reforem hodnocení výzkumu ve výzkumných institucích;
- vypracování studie s cílem identifikovat změny vnitrostátních rámců, změny provedené výzkumnými institucemi a změny očekávané v akčních plánech signatářů Dohody o reformě hodnocení výzkumu;
- pokračování vnitrostátních dialogů mezi vnitrostátními orgány a výzkumnými organizacemi.

Očekávané výsledky

- znalosti a povědomí o postupech a reformách hodnocení výzkumu ze strany koalice CoARA, výzkumných organizací (včetně organizací provádějících, financujících a hodnotících výzkum), vnitrostátních orgánů a institucí EU a zapojení do těchto postupů a reforem;
- podpora, mapování a analýza změn provedených ve vnitrostátních rámcích a v jednotlivých výzkumných institucích;
- identifikace případných zbývajících nedostatků reforem a případných opatření, která jsou ještě nutná na všech úrovních (institucionální, vnitrostátní a evropské).

6. ROZŠÍŘOVÁNÍ KAPACIT A ČINNOSTÍ V OBLASTI ZHODNOCOVÁNÍ POZNATKŮ

Cíle

- posílit zhodnocování a využívání poznatků, dovedností a odborné podpory;
- zlepšit přístup k duševnímu vlastnictví a údajům získaným z výzkumu a inovací a jejich využívání;
- upevnit kulturu zhodnocování poznatků.

Popis

EU čelí výzvám při převádění výsledků výzkumu a inovací na společenské využití a ekonomickou hodnotu a při udržování hodnoty v rámci EU, které má zásadní význam pro fungování vnitřního trhu. Tato strukturální politika se bude snažit dokončit evropské znalostní prostředí následujícími způsoby:

- budování způsobilosti zprostředkovatelů k posilování vazeb mezi akademickou obcí, průmyslem a veřejnými orgány;
- zlepšování přístupu k duševnímu vlastnictví a jeho ochrany, zejména prostřednictvím odpovědného udělování licencí a sdílené správy dat;
- posilování kapacit a dovedností v oblasti zhodnocování poznatků u aktérů v oblasti výzkumu a inovací včetně výzkumných a financujících organizací;
- zvýšení využívání výsledků multidisciplinárního výzkumu včetně sociálních, uměleckých a humanitních věd;
- zlepšení rámce měření pro zachycení vytvořené širší společenské hodnoty.

Očekávané výsledky

- evropský systém zásad odpovědného udělování licencí a sdíleného přístupu ke správě dat, který by usnadnil rozsáhlejší meziodvětvovou spolupráci, přinesl prospěch podnikům i společnosti a zohlednil bezpečnostní aspekty výzkumu;
- „výukové laboratoře pro tvorbu hodnot“ pro rozvoj dovedností v oblasti zhodnocování poznatků a podnikání prostřednictvím cílených školení, vzájemného učení a kontaktu se vzory;
- politické pokyny pro zvýšení a urychlení přejímání výsledků v oblasti výzkumu a inovací multidisciplinární povahy v Evropském výzkumném prostoru, které vycházejí z podkladové studie Komise a z práce na vytvoření specializované komunity;
- komplexní rámec měření, který by zachycoval široké spektrum činností v oblasti zhodnocování poznatků, a umožnil tak sledovat výkonnost EVP v této oblasti.

7. UPLATŇOVÁNÍ GLOBÁLNÍHO PŘÍSTUPU K VÝZKUMU A INOVACÍM

Cíle

- zaručit, aby politický program EVP na období 2025–2027 zahrnoval mezinárodní rozměr jako průřezovou, dlouhodobou a základní charakteristiku ekosystému výzkumu a inovací;
- posílit rozhraní mezi vědou, politikou a diplomacií;
- řešit globální výzvy a současně chránit strategické zájmy, hodnoty a zásady Unie, jejích členských států a případně přidružených zemí;
- podporovat rovné podmínky na úrovni EU u mezinárodní spolupráce v oblasti výzkumu a inovací;
- prohloubit znalosti o dvoustranné spolupráci vedené členskými státy a případně přidruženými zeměmi se zeměmi mimo EU.

Popis

V souvislosti se zásadními změnami geopolitického, vědeckého a technologického prostředí by EU měla strategičtěji využívat sílu mezinárodní spolupráce v oblasti výzkumu a inovací, a to i při prosazování společných zásad a hodnot EU.

Tato strukturální politika bude prováděna prostřednictvím činností a diskusí stálé podskupiny fóra EVP pro globální přístup k výzkumu a inovacím:

- opakované mapování dvoustranné a mnohostranné vědecké spolupráce členských států a případně přidružených zemí a zúčastněných stran;
- podpora synergií s dalšími programy a iniciativami EU, jako je například strategie Global Gateway;
- koordinace a sladění s ostatními opatřeními v rámci EVP, jako je například navrhované opatření týkající se bezpečnosti výzkumu;
- poskytování podnětů a pokynů ohledně toho, jak posílit mezinárodní rozměr příštího rámcového programu.

Očekávané výsledky

- evropský rámec pro vědeckou diplomacii (2025);
- plán pro mnohostranný dialog o hodnotách a zásadách mezinárodní spolupráce v oblasti výzkumu a inovací (2025);
- nové pilotní iniciativy v rámci přístupu Tým Evropa, které budou zahrnovat i Latinskou Ameriku a Karibik v roce 2025 a Indii v roce 2026; a rozšíření současných přístupů Týmu Evropa i na Afriku a Čínu;
- stanovisko ke způsobu organizace mezinárodní spolupráce v oblasti výzkumu a inovací se třetími zeměmi v rámci příštího rámcového programu.

8. VYTVOŘENÍ STRATEGICKÉHO PLÁNU PRO ENERGETICKÉ TECHNOLOGIE (SET) JAKO KLÍČOVÉ TEMATICKÉ SLOŽKY EVP

Cíle

- zajistit hlubší propojení mezi komunitou v oblasti výzkumu a inovací a průmyslem s cílem podpořit zavádění inovací v oblasti čisté energie, aniž by se zvýšila administrativní zátěž;
- vytvořit společné přístupy k průřezovým otázkám včetně rozvoje dovedností, výzkumu a inovací přizpůsobených společenským potřebám, digitalizace, pronikání na trh a přístupnosti trhu;
- přezkoumat současný rozsah technologií s cílem navrhnout v případě potřeby nové relevantní technologie v oblasti čisté energie;
- zlepšit spolupráci mezi evropskými technologickými a inovačními platformami a evropskými průmyslovými sdruženími.

Popis

Tato strukturální politika přispěje k celkovým cílům EVP prohloubením koordinace mezi programy a iniciativami v oblasti výzkumu a inovací čisté energie na unijní, vnitrostátní a institucionální úrovni a posílením spolupráce mezi aktéry v celé Evropě s cílem přispět k dosažení celkových cílů v oblasti klimatu a životního prostředí. Kromě toho to, že se přepracovaný plán SET stane strukturální politikou nového politického programu EVP, bude hnacím motorem pro zahájení a rozvíjení nových klíčových iniciativ a lepší propojení cíle výzkumu a inovací v oblasti čisté energie s širší perspektivou výzkumu a inovací. Například strategie EU v oblasti solární energie stanoví jako jedno ze svých opatření přípravu společného strategického programu výzkumu a inovací v oblasti solární energie s členskými státy. Mezi další plánované činnosti patří:

- zřídit pět průřezových pracovních skupin, které budou vydávat nástroje a vypracovávat doporučení týkající se průřezových otázek v rámci plánu SET;
- vytvořit pracovní skupinu pro vodík s cílem realizovat pilotní projekt EVP pro zelený vodík;

- sladit priority v oblasti výzkumu a inovací mezi členskými státy a EU a zároveň podporovat přeshraniční společná opatření evropských výzkumných center, univerzit a průmyslových odvětví.

Očekávané výsledky

- sladění všech strategických programů pro výzkum a inovace specifických pro danou oblast/technologie a prováděcích plánů s novými prioritami EU a vypracování prováděcích plánů;
- politická doporučení k lepšímu začlenění následujících oblastí do výzkumného a inovačního rámce plánu SET v oblasti energetiky: oběhovost a nahrazování materiálů; výzkum a inovace pro potřeby společnosti; digitalizace, dovednosti; pronikání na trh;
- zlepšené sledování pokroku prostřednictvím informačního systému plánu SET.

9. ZLEPŠENÍ PROPOJENÍ MEZI VÝZKUMEM A INOVACEMI A VYSOKOŠKOLSKÝM VZDĚLÁVÁNÍM V RÁMCI EVP A PLNÉ VYUŽITÍ POTENCIÁLU EVROPSKÝCH EKOSYSTÉMŮ VÝZKUMU A INOVACÍ

Cíle

- dosáhnout lepší soudržnosti mezi strategiemi, politikami, programy a financováním výzkumu a inovací a vysokoškolským vzděláváním. zajistit užší spolupráci a dialog mezi těmito dvěma oblastmi na unijní, vnitrostátní, regionální a institucionální úrovni;
- dosáhnout silnějších a propojenějších regionálních systémů výzkumu a inovací a zmenšení evropských rozdílů v inovacích;
- zlepšovat znalosti, ukazatele a nástroje pro provádění komplexních meziodvětvových strategií a sladit inovace s širšími společenskými cíli;
- zajistit vyšší úroveň povědomí o výzkumu a vzdělávání a jejich lepší doplňkovost;

- snížit roztržičnost a regionální rozdíly v evropském prostředí výzkumu a inovací;
- posílit spolupráci mezi akademickými, veřejnými a soukromými subjekty.

Popis

Cílem této strukturální politiky je vytvořit strukturovanou a cílenou výměnu v rámci komunity, která by podporovala systematictější přístup, a to i v oblasti řízení a podpory, a která by zapojila jak zástupce výzkumu, tak zástupce vysokého školství. Účelem je vytvořit pevná partnerství mezi aktéry v oblasti vzdělávání a v oblasti výzkumu a inovací, kteří budou spolupracovat na vytváření nových mechanismů a pobídek s cílem snížit roztržičnost a překlenout regionální rozdíly.

Očekávané výsledky

- vypracování doporučení vytvořených za účelem navrhování a provádění strategií na institucionální, regionální, vnitrostátní a evropské úrovni;
- identifikace současných právních překážek na regionální, vnitrostátní a evropské úrovni, zásad a hlavních prvků nezbytných pro vytvoření právního rámce pro zavedení páté svobody, doporučení pro upevnění pozice evropských vysokoškolských institucí v čele světového výzkumu a inovací;
- identifikace politik, mechanismů a pobídek na podporu užší spolupráce mezi vysokoškolskými institucemi a ostatními aktéry v oblasti výzkumu a inovací;
- přijetí plánu ambicí pro strategické sladění EVP/EHP (v oblasti vysokoškolského vzdělávání).

10. ZVÝŠENÍ DŮVĚRY VE VĚDU PROSTŘEDNICTVÍM ÚČASTI OBČANŮ, JEJICH ZAPOJENÍ A KOMUNIKACE O VĚDĚ

Cíl

- zvýšit zapojení veřejnosti do výzkumu a inovací, občanské vědy a vědecké komunikace prostřednictvím společně vypracovaných pokynů;
- vyvinout účinnější mechanismy pro významné a inkluzivní zapojení veřejnosti do výzkumu a inovací;
- posílit vazby mezi vědou a společností na vnitrostátní/regionální/místní úrovni;
- zvýšit vědeckou gramotnost a vědecký kapitál prostřednictvím užších vazeb mezi vědeckou komunitou a mladými lidmi a lidmi, kteří se obvykle nezabývají vědou.

Popis

Tato strukturální politika představuje mnohostranný přístup s cílem posílit důvěru ve vědu a tím i demokratickou správu věcí veřejných, a navazuje tak na úspěchy opatření č. 14 politického programu EVP na období 2022–2024 „Přiblížení vědy občanům“.

Očekávané výsledky

- hlavní zásady inkluzivního zapojení: vypracovat společné přístupy pro zapojení veřejnosti do výzkumu a inovací a vědecké komunikace;
- aktivity propojující výzkumné pracovníky a mladé lidi: inovativní způsoby účinného a inkluzivního angažování a zapojení mladých lidí do vědy prostřednictvím přizvání odborníků z praxe, kteří poskytnou osvědčené vnitrostátní postupy, a navázat na tuto práci při přípravě příruček a pokynů v rámci projektů financovaných EU;
- propojovat vědu a občany, organizovat činnosti, které propojují a posilují místní komunity v oblasti výzkumu a inovací s různými zúčastněnými stranami a občany v souvislosti s tématem vědy a její role ve společnosti;

- vzájemné učení o důvěře ve vědu, upevňování a sdílení znalostí o tom, jak budovat, měřit a posilovat důvěru prostřednictvím zapojení veřejnosti;
- mechanismus a systém financování určený k povznesení osvědčených postupů vnitrostátních iniciativ v oblasti účasti a zapojení občanů na úroveň EU.

11. ZLEPŠENÍ PŘÍSTUPU EU K EXCELENCI

Cíle

- zlepšit přístup k excelenci v celé EU;
- přispívat k soudržnému a synergickému navrhování a provádění investic EU do výzkumu a inovací z programů politiky soudržnosti a 10. rámcového programu pro výzkum a inovace;
- navázat užší vazby mezi regionálními orgány s iniciativami v rámci programů výzkumu a inovací a poskytovat pobídky k zahájení vnitrostátních iniciativ, které doplňují iniciativy na úrovni EU.

Popis

I nadále přetrvávají překážky, které brání zlepšování přístupu k excelenci v celém EVP a budování silnějších synergií mezi politikou soudržnosti, vnitrostátními a regionálními programy a programem Horizont Evropa. Strukturální politika tyto překážky řeší posilováním spolupráce mezi orgány zapojenými do řízení Evropského fondu pro regionální rozvoj a programu Horizont Evropa na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU.

- pokračování v práci podskupiny RIMA v rámci Fóra EVP, která sdružuje vnitrostátní orgány pro výzkum a inovace a řídicí orgány programů politiky soudržnosti s cílem usnadnit sdílení informací o výsledcích a postupech iniciativ EU.

Očekávané výsledky

- doporučení týkající se zlepšení přístupu k excelenci a zajištění soudržnosti a synergií mezi programy;
- zpráva o pokroku při provádění doporučení z první fáze průzkumu RIMA podle stávajícího právního rámce (např. komunikace, budování kapacit, dlouhodobé plánování, dostupnost údajů a přístup založený na datech, prováděcí pravidla a modely koordinace mezi oběma komunitami);
- poradenství ohledně vytváření silnějších synergií v budoucnu mezi politikou soudržnosti, zejména v oblasti inteligentní specializace, při současném využití synergií s opatřeními financovanými v rámci části programu „Rozšiřování účasti“, a rámcovým programem;
- výměna osvědčených postupů pro zlepšení přístupu k excelenci, zejména vnitrostátních politik, opatření a nástrojů, které usnadňují přístup k vědeckým a inovačním sítím, a návrhů politik, zejména pro spolupráci mezi členskými státy.

Opatření v rámci EVP

12. UPLATŇOVÁNÍ ROVNOSTI V OTEVŘENÉ VĚDĚ

Cíle

- identifikovat překážky a výzvy týkající se rovnosti v praktickém uplatňování otevřené vědy a navrhnout způsoby, jak na ně politicky reagovat;
- rozšířit neziskové modely vědeckého publikování s otevřeným přístupem, které mají široký dopad a jsou uznávány napříč obory, a to i v rámci hodnocení výzkumu;

- budovat kapacity v oblasti dovedností týkajících se otevřené vědy a spravedlivého přístupu výzkumné komunity EVP k infrastrukturám otevřené vědy;
- rozvíjet politické přístupy EU s cílem identifikovat cesty k větší rovnosti v rámci postupů a infrastruktur v oblasti otevřené vědy.

Popis

Zavedení otevřené vědy vyžaduje silnou politickou podporu a značné investice do zdrojů, zejména do infrastruktur (a přístupu k nim), koordinace, technologické připravenosti, otevřené vědy a digitálních dovedností a vytvoření účinných pobídek a systémů uznávání a oceňování výzkumných pracovníků. Ty se mezi jednotlivými evropskými zeměmi a organizacemi – ale i v celosvětovém měřítku – značně liší a vytvářejí celkovou potřebu spravedlivějších přístupů v rámci EVP.

- zkoumání vnitrostátních zkušeností a politických rámců v souvislosti s přístupem, pokrytím a koncepcí infrastruktur pro otevřenou vědu, politikami vědeckého publikování a kapacitami výzkumných pracovníků v oblasti otevřené vědy;
- zahájení vzájemného učení o rovnosti v otevřené vědě v letech 2025/2026;
- podpora šíření dovedností a odborné přípravy s cílem řešit nerovnosti v praktickém uplatňování otevřené vědy;
- pořádání seminářů pro orgány veřejné správy s cílem identifikovat doporučení pro instituce a tvůrce politik a vydat zprávu v roce 2027.

Očekávané výsledky

- zhodnocení výzev v oblasti rovnosti v otevřené vědě v zemích EVP (s ohledem na stávající rozmanitost rámců, kapacit, financování atd.);
- politická a finanční podpora provozu vysoce kvalitních neziskových služeb otevřeného přístupu k odborným publikacím v celém EVP;

- vývoj a šíření sdílených nástrojů, školicích metod a služeb pro zvýšení kapacity, pokud jde o dovednosti v oblasti otevřené vědy; ve spolupráci se zúčastněnými stranami;
- doporučení pro rozvoj politického přístupu EU k rovnosti v otevřené vědě v rámci jejích jednotlivých postupů.

13. ROZVOJ EVROPSKÉHO EKOSYSTÉMU VĚDY PRO POLITIKU (S4P)

Cíle

Toto opatření má tři vzájemně propojené cíle:

- dále rozvíjet „vědu pro politiku“ a zlepšit průřezového začleňování znalostí do veřejných politik;
- podporovat a posilovat evropský ekosystém S4P napříč všemi přístupy, odvětvími a úrovněmi správy;
- podporovat spolupráci mezi sítěmi relevantních aktérů a podporovat identifikaci a výměnu osvědčených postupů a vzájemné učení.

Popis

V zájmu podpory rozhraní mezi vědou a politikou v celé Evropě a řešení roztržičnosti ekosystémů S4P bude dosaženo dvou hlavních milníků:

- síť národních koordinátorů vědy pro politiku, která sdružuje úředníky působící v oblasti S4P ve vnitrostátních správních orgánech a institucích zabývajících se politikou výzkumu a inovací v celé Evropě, jejichž cílem je koordinovat úsilí o začlenění přístupů v oblasti S4P do svých správních postupů na všech úrovních správy a podporovat vzájemné učení mezi jednotlivými zeměmi;
- komunita odborníků z praxe v oblasti S4P s cílem podpořit silné celoevropské a mezinárodní vazby a větší interakci, vzájemné učení a spolupráci sítí a aktérů S4P.

Očekávané výsledky

- pravidelný dialog mezi sítí, komunitou odborníků z praxe a dalšími zainteresovanými stranami s cílem prozkoumat, jak vytvořit nezbytné podmínky pro účinné propojení výzkumu a politiky;
- je podporováno vzájemné učení, které posiluje dovednosti a kompetence a umožňuje spolupráci v oblasti S4P napříč různými odvětvími a úrovněmi správy;
- je vytvořeno středisko pro sledování evropského prostředí S4P a jeho postupů, které shromažďuje informace o faktorech úspěchu a společných problémech spojených s působením na rozhraní vědy a politiky.

14. USNADNĚNÍ A URYCHLENÍ ODPOVĚDNÉHO VYUŽÍVÁNÍ UMĚLÉ INTELIGENCE VE VĚDĚ V EU

Cíle

navrhovat, podporovat, sladovat a koordinovat politická opatření s cílem urychlit a usnadnit odpovědné zavádění umělé inteligence v evropské vědě a výzkumu, což povede k:

- sladění politik v oblasti umělé inteligence ve vědě včetně společného určování prioritních oblastí;
- rozsáhlejšímu sdílení odborných znalostí a zdrojů mezi zeměmi;
- vytvoření základu pro spolupráci a budoucí zapojení, pro sdílení osvědčených postupů a pro přilákání dalších podobně smýšlejících partnerů;
- užší spolupráci se zúčastněnými stranami a k jejich zapojení, vytváření sítí a budování komunity.

Popis

Toto opatření se zaměří na tři klíčová témata vyplývající z politických priorit nové Komise:

- strategie pro umělou inteligenci ve vědě;
- zřízení Evropské rady pro výzkum umělé inteligence;
- dohoda o zaměření financování umělé inteligence ve vědě.

Tato témata budou projednávána a rozvíjena formou pravidelných setkání, seminářů zaměřených na budování kapacit, na nichž budou předkládány důkazy a informace o vývoji politik, a také praktických seminářů, na nichž se bude spolupracovat na sladování politik, pokynech a programech financování.

Očekávané výsledky

- aktualizovat, propagovat a šířit vyvíjející se pokyny EVP pro používání generativní umělé inteligence ve výzkumu (nejméně jednou ročně v letech 2025, 2026 a 2027);
- společný plán pro umělou inteligenci ve vědě (2025);
- strategický program financování dohodnutý s členskými státy a případně také s evropskými poskytovateli finančních prostředků (2026);
- společné projekty, pokud je účastníci považují za proveditelné/užitečné (2026–2027);
- dohodnutý plán pro soustavnou spolupráci a rozvoj politiky (2027).

15. POSÍLENÍ BEZPEČNOSTI VÝZKUMU

Cíl

- zlepšit bezpečnost výzkumu v EU, aby bylo zachováno silné a otevřené akademické prostředí, přičemž základem bude doporučení Rady o bezpečnosti výzkumu;
- poskytnout tvůrcům politik prostor pro spolupráci za účelem sdílení zkušeností a provádění a rozvoje vnitrostátního přístupu ke zmírňování rizik při současném respektování akademické svobody a institucionální autonomie;
- umožnit evropskému odvětví výzkumu a inovací optimalizovat příležitosti a zmírňovat rizika mezinárodní spolupráce a udržet mezinárodní spolupráci na otevřené a bezpečné úrovni.

Popis

Vzhledem ke způsobu proudění znalostí napříč EVP a k silným mezinárodním vazbám v odvětví výzkumu a inovací není možné řešit bezpečnost výzkumu pouze úsilím na vnitrostátní úrovni.

Koordinované úsilí na vnitrostátní a unijní úrovni poskytne rámec pro sdílení osvědčených postupů a zajištění konzistentnosti. V prvním roce budou moci členské státy zhodnotit svůj současný stav a naplánovat další kroky, aby si vzájemně pomohly dosáhnout základní úrovně bezpečnosti výzkumu.

Očekávané výsledky

Tímto opatřením se bude provádět rámec doporučení Rady o bezpečnosti výzkumu⁸ následujícím způsobem:

- usilovat o vytvoření evropského prostoru pro spolupráci v oblasti bezpečnosti výzkumu prostřednictvím strukturální spolupráce mezi odborníky z členských států, poskytovateli finančních prostředků na výzkum a organizacemi zúčastněných stran v oblasti výzkumu a inovací na úrovni EU, jakož i prozkoumat a posoudit možnosti strukturálnější podpory v tomto ohledu, například prostřednictvím Evropského odborného centra pro bezpečnost výzkumu, přičemž se zohlední stávající struktury a vytvoří se propojení s jednotnou platformou;

⁸ Doporučení Rady ze dne 23. května 2024 o posílení bezpečnosti výzkumu, Úř. věst. C, C/2024/3510, 30.5.2024.

- svolat tvůrce politik, odborníky a profesionály z praxe k jednání o tématu bezpečnosti výzkumu na evropské stěžejní konferenci o bezpečnosti výzkumu, která se bude konat každé dva roky (2025, 2027);
- mapovat, monitorovat a analyzovat opatření a iniciativy v oblasti bezpečnosti výzkumu na vnitrostátní a unijní úrovni, mimo jiné prostřednictvím monitorování bezpečnosti výzkumu prováděného jednou za dva roky (2025, 2027);
- podporovat sdílení informací, vzájemné učení a budování kapacit, zejména pro účely rozvoje vnitrostátních přístupů k bezpečnosti výzkumu;
- vypracovat pokyny a nástroje pro bezpečnostní opatření v programech financování výzkumu na vnitrostátní a unijní úrovni, jakož i pro řízení rizik a postupy náležité péče v organizacích provádějících výzkum (tj: v jednotné platformě pro řešení zahraničních zásahů do oblasti výzkumu a inovací);
- užší spolupráce s mezinárodními partnery v oblasti přístupů a opatření týkajících se bezpečnosti výzkumu.

Vzhledem k citlivé povaze tohoto tématu, které se často týká citlivých nebo utajovaných informací, bude účast na jeho řešení zpravidla omezena na odborníky z členských států.

16. URYCHLENÍ INVESTIC DO VÝZKUMU A INOVACÍ PRO PRŮMYSLOVOU TRANSFORMACI A UDRŽITELNOST KONKURENCESCHOPNOSTI EVROPY

Cíl

- dosáhnout lepšího porozumění potřebám průmyslu v oblasti výsledků výzkumu a inovací a investic do nich, což umožní tvůrcům politik a financujícím agenturám navrhnout a zavést cílené nástroje pro mobilizaci investic do výzkumu a inovací;
- zvýšit synergie při financování výzkumu a inovací, zejména ze strany průmyslu, pro účely přenosu technologií, demonstrátorů, rozšiřování, ověřování a technologických infrastruktur;
- usnadnit cestu k zavádění a využívání pokročilých technologií v průmyslu se zaměřením na udržitelnost a společenský prospěch.

Popis

Urychlení investic do výzkumu a inovací vyžaduje systematický přístup k poskytování podkladů pro program výzkumu a inovací a jeho utváření podle potřeb průmyslu a komplexní a operativní rámec pro efektivní přenos výsledků výzkumu a inovací do průmyslového využití.

- integrace současných nástrojů na evropské, vnitrostátní a regionální úrovni, vyzdvihování osvědčených postupů při jejich používání, usnadňování výměny zkušeností a poskytování příležitostí členským státům a regionům ke sdílení osvědčených postupů a k přinášení nových poznatků;
- uplatňování evropského přístupu k technologickým infrastrukturám založeného na poptávce, včetně pilotních akcí a možných režimů financování, jako součást stávající práce na výzkumných a technologických infrastrukturách;
- rozvoj, testování a provádění přístupu založeného na souboru politických nástrojů pro urychlení dekarbonizace energeticky náročných průmyslových odvětví a podporu oběhového hospodářství při současném zajištění příspěvku ze strany komunity zapojené do realizace plánu SET.

Očekávané výsledky

- zmapování politických nástrojů podporujících průmyslový výzkum a inovace;
- příspěvek k evropské politice v oblasti výzkumných a technologických infrastruktur, včetně opatření vedoucích k využívání těchto infrastruktur ze strany průmyslu, zejména malými a středními podniky, začínajícími a rychle se rozvíjejícími podniky, na základě poptávky;
- budování a výměna znalostí a zkušeností v oblasti vnitrostátních plánů v oblasti průmyslových technologií pro dekarbonizaci energeticky náročných průmyslových odvětví;
- přispívání k evropské monitorovací platformě pro technologie a průmyslové demonstrátory (Evropské inovační centrum pro průmyslovou transformaci a emise – INCITE).

17. URYCHLENÍ METODIK NOVÉHO PŘÍSTUPU S CÍLEM DOSÁHNOUT POKROKU V BIOMEDICÍNSKÉM VÝZKUMU A TESTOVÁNÍ LÉČIVÝCH PŘÍPRAVKŮ A ZDRAVOTNICKÝCH PROSTŘEDKŮ

Cíl

Cílem tohoto opatření je prostřednictvím sladěného a koordinovaného přístupu ve všech členských státech a případně přidružených zemích urychlit vývoj, validaci/kvalifikaci, přijímání a zavádění metodik nového přístupu v biomedicínském výzkumu a při zákonem vyžadovaných zkouškách léčivých přípravků a zdravotnických prostředků.

Popis

Ačkoli jsou členské státy vázány směrnicí 2010/63/EU, která požaduje nahrazení postupů na zvířatech ve výzkumu, vzdělávání a při zákonem vyžadovaných zkouškách, jakmile budou k dispozici platné alternativní přístupy, neexistuje žádný koordinační mechanismus, který by zajistil vývoj a validaci metodik nového přístupu. Opatření v rámci EVP aktivně zapojí všechny aktéry tím, že zajistí koordinaci v rámci celé EU, která bude zahrnovat příslušná ministerstva, regulační agentury, organizace financující výzkum, akademickou obec, farmaceutický průmysl a průmysl zdravotnických technologií, smluvní výzkumné organizace, malé a střední podniky (MSP) a začínající podniky, s cílem sladit vnitrostátní a regionální politiky za účelem urychlení vývoje, validace, přijetí a zavádění metodik nového přístupu.

Toto opatření bude podporováno čtyřmi pracovními skupinami zabývajícími se následujícími tématy: 1) rozvoj metodik nového přístupu a společných evropských infrastruktur, 2) validace/kvalifikace, přijetí a využívání metodik nového přístupu, 3) vzdělávání a odborná příprava, 4) otevřenost a informovanost.

Očekávané výsledky

- program rozvoje metodik nového přístupu a infrastruktury, který určuje, kde jsou metodiky nového přístupu nejpotřebnější a kde se očekává jejich největší krátkodobý až střednědobý dopad (4. čtvrtletí 2027);
- členské státy a zúčastněné strany určí opatření, která by mohly společně podporovat za účelem rozvoje nových metodik nového přístupu a souvisejících infrastruktur (1. čtvrtletí 2028);
- strategie pro přijetí a zavádění metodik nového přístupu, která stanoví kritéria pro používání metodik nového přístupu (3. čtvrtletí 2027);

- členské státy a zúčastněné strany společně podporují validaci a kvalifikaci omezeného souboru metodik nového přístupu určených k přijetí a zavedení do zákonem vyžadovaných zkoušek léčivých přípravků a zdravotnických prostředků (4. čtvrtletí 2027 – 3. čtvrtletí 2028);
- plán vzdělávání a odborné přípravy v oblasti metodik nového přístupu (1. čtvrtletí 2027) a společné programy vzdělávání a odborné přípravy (2. čtvrtletí 2027 – 2. čtvrtletí 2028);
- harmonizovaný program otevřenosti a informovanosti v oblasti metodik nového přístupu, který zlepšuje otevřený přístup k protokolům metodik nového přístupu a k výsledkům pokusů na zvířatech. Program poskytne pokyny pro členy etických komisí, hodnotitele a regulační orgány na základě osvědčených postupů v zúčastněných členských státech. Navrhují se v něm konkrétní opatření ke zvýšení důvěry regulačních orgánů v metodiky nového přístupu včetně lepšího pochopení potenciálu a omezení metodik nového přístupu (2. čtvrtletí 2028);
- alespoň jedna významná konference s cílem zvýšit povědomí občanské společnosti a pacientů o biomedicinském výzkumu a o objevování a vývoji léků (3. čtvrtletí 2028).

18. VYTVOŘENÍ SOUDRŽNÉHO A KOORDINOVANÉHO RÁMCE PRO EVROPSKÝ PŘÍSTUP K INTEGRITĚ A ETICE V OBLASTI VÝZKUMU A INOVACÍ TVÁŘÍ V TVÁŘ NOVÝM VÝZVÁM

Cíle

- vytvořit komunitu pro výměnu informací s cílem usnadnit diskuse o novém přístupu k etice a integritě v oblasti výzkumu, který je technologicky neutrální a usnadní inovace a podpoří excelenci, přičemž bude respektovat zjednodušení a přístup „etika již od návrhu“;
- koordinovat opatření na posilování etiky a integrity, předcházení porušování předpisů a řešení překážek při uplatňování stávajících etických pokynů;
- postupně vytvořit evropskou síť pro zavedení rámce pro integritu a etiku výzkumu, včetně plánu opatření a ukazatelů výkonnosti, s přihlédnutím k již existujícím sítím a strukturám;
- vytvořit vizi ekosystému etického poradenství a podpory založeného na důvěře, který umožní vědě a výzkumu prosazovat odpovědné inovace v souladu se společenskými zájmy.

Popis

Cílem tohoto opatření je předvídat, řešit a zmírňovat vznikající výzvy a předcházet jim a chránit integritu výzkumu v kriticky důležitých technologických oblastech s ohledem na nedávnou aktualizaci Evropského kodexu chování pro integritu výzkumu a doporučení Komise o technologických oblastech s kritickým významem pro hospodářskou bezpečnost EU.

- zaujmout koordinovaný přístup k integritě a etice s cílem usnadnit reakce odvětví na tuto výzvu a další vznikající výzvy;
- současně poskytovat širokou škálu nástrojů pro předvídaní, prevenci, řízení a zmírňování nových výzev narušujících integritu výzkumu;
- vytvořit skutečně funkční, soudržný a udržitelný evropský přístup na podporu výzkumných pracovníků při řešení etických výzev.

Očekávané výsledky

- vytvoření koordinační struktury (v podobě evropské platformy), která bude sdružovat stávající evropské sítě pro etiku a integritu výzkumu;
- podrobný plán opatření a ukazatelů výkonnosti;
- praktické pokyny, provozní soubory nástrojů a standardní operační postupy;
- přístup ke společným vzdělávacím akcím na pilotním základě.

19. POSÍLENÍ VÝZKUMU A INOVACÍ: NOVÁ ÉRA V ŘÍZENÍ VÝZKUMU

Cíl

- dosáhnout lepšího uznání profese vedoucího výzkumu, jakož i atraktivních a jasnějších profesních drah pro vedoucí výzkumu;
- zajistit rozsáhlý a snadný přístup ke vzdělávacím materiálům a k aktivitám/nástrojům prohlubování dovedností pro vedoucí výzkumu včetně začínajících vedoucích výzkumu a včetně pokynů týkajících se nástrojů umělé inteligence;

- vytvořit uznávaný celoevropský systém vzdělávání a rozvoje dovedností pro vedoucí výzkumu s prvky vzájemného učení a mobility, které zajistí začlenění priorit a hodnot EVP, např. etiky a integrity výzkumu, otevřené vědy a genderové rovnosti;
- zlepšit vytváření kontaktů s vedoucími výzkumu z veřejného a soukromého sektoru, což povede k lepší informovanosti o programech profesního rozvoje, kariérním postupu a dostupných možnostech odborné přípravy.

Popis

Vzhledem k tomu, že se zintenzivňují výzkumné procesy a rostou očekávání ohledně vytváření společenského dopadu, získává klíčový význam specializovaná podpora ze strany vedoucích výzkumu. Cílem této iniciativy je posílit profesi vedoucích výzkumu, která je v rámci EVP stále podceňována, a poskytnout podporu jejímu strategickému rozvoji. Zdůrazňuje potřebu koordinované politické podpory ze strany EU a jednotlivých států, která by umožnila vytvářet kvalifikované odborníky a zajistit lepší kariérní vyhlídky, lepší pracovní podmínky, genderovou rovnost, odbornou přípravu a mobilitu.

Očekávané výsledky

- zavedení v roce 2025 a realizace zastřešujícího a flexibilního kariérního a kompetenčního rámce pro vedoucí výzkumu; uskutečnění informační kampaně založené na důkazech v členských státech, jejíž výsledky budou zveřejněny v roce 2026;
- spoluvytvoření Evropské charty pro vedoucí výzkumu v roce 2026 a vytvoření trojúhelníkového přístupu organizací provádějících výzkum, organizací financujících výzkum a evropského průmyslu, což zajistí uznávání napříč odvětvími; navržení přístupů k budování kapacit; a analýza úlohy řízení výzkumu u vybraných opatření financovaných v rámci rozšiřování účasti na programu Horizont Evropa s cílem sledovat dopad na celkovou účinnost a efektivitu systému výzkumu a inovací;

- zahájení provozu centralizovaného online střediska v roce 2027, pokud možno v rámci připravované platformy EVP pro využívání talentů, které bude shromažďovat současné a nové učební plány, vzdělávací materiály, nástroje pro prohlubování dovedností vedoucích výzkumu a přístup k důležitým vzdělávacím a certifikačním programům pro stávající i začínající odborníky.
-